

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ФЕНЦИК О.М. Академічна грамотність здобувачів вищої освіти: сутність та шляхи становлення	230
ФЕНЦИК О.М., ДИЯНИЧ М.М. Науково-дослідницька компетентність майбутніх учителів початкової школи: теоретичні засади	232
ФЕНЧАК Л. М. Формування організаційно-управлінської компетентності майбутніх педагогів початкової освіти	234
ФІЛЕ Г.Ф. Основні поняття та завдання релігійного виховання	236
ФІЛЬО В. В., МОЧАН Т. М. Особливості соціалізації дітей в сім'ї	239
ФУЛЕЙ А.Ю., МАРКО М.М. Використання пальчикового ігротренінгу в дітей дошкільного віку	241
ФУРДЕЛА А. Т., ХОМА О. М. Методи навчання грамоти в першому класі	243
ХИМИНЕЦЬ К.І., ЧЕКАН О.І. Особливості використання комп'ютерних технологій у логопедичній роботі	245
ХОМА О. М., МАКАРА Ж. М. Сучасні підходи до форм читання в початковій школі .	248
ХРИПТА А. М., ТОМАШЕВСЬКА М. О. Педагогічне спілкування як форма міжособистісної взаємодії вчителя та учнів	250
ЦІФРЯК Т.М., ЛІБА О.М. Структура методології освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	252
ЧЕКАН О.І. Сучасні тенденції досліджень процесів спілкування в ракурсі лінгвістики, психології, психолінгвістики, педагогіки з позицій різних наукових напрямків	254
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., БРИТВАК Р.М. Реформи в дошкільній освіті Закарпаття (друга половина ХХ століття)	257
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., КОБАЛЬ К.І. Інтернатні заклади Закарпаття (друга половина ХХ століття)	259
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., ЛОКЕС Б.М. Дошкільна освіта Закарпаття (1919-1938 рр.)	262
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ГУЛАН М. Методи і прийоми формування у дошкільнят діалогічного мовлення	265
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., КОЗАК Л. Музикотерапія в оздоровленні дітей	267
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ШУБЕРТ М. Технології як засіб розвитку у дітей дошкільного віку інтересу до занять фізичною культурою і спортом	269
ЧУБИРКО К. Я., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки	271
ШВАРДАК М.В., ЕРДЕЛІ-ІВАНТО М.Ю. Сутнісна характеристика технології адаптивного управління	275
ШВАРДАК М.В., ЗАВАДСЬКА В.В. Алгоритм реалізації технології антимобінгу в умовах закладу освіти	276
ШВАРДАК М.В., ПОПОВИЧ О.-М.В. Особливості реалізації коучинг-технології в умовах закладу загальної середньої освіти	278
ШЕСТАК А. Ю., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Професійні та особистісні якості сучасного педагога	279
ЩЕРБАН Г.В. Формування системи цінностей студентів у процесі професійного навчання	281

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

АГАПЧУК Б.Ф., КОРОЛОВИЧ О.О. Теоретичні засади професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти України.....	284
---	-----

адаптуватись до нових професійних викликів в умовах швидкоплинних інформаційних змін. Погоджуємось із дослідниками, які вказують на створення інноваційного освітнього процесу педагогічного вишу, інтеграцію науково-дослідної і навчальної діяльності, наближення освітнього процесу до творчої діяльності, формування таких якостей особистості, які б забезпечували студентам успішну реалізацію у професії вчителя [3]. Натомість хочемо додати, що фахова підготовка здобувачів спеціальності 013 «Початкова освіта» потребує надання їй саме дослідницько-пошукового характеру, аби в майбутньому забезпечити успішну як професійну так і науково-дослідницьку діяльність в освітньому процесі НУШ.

Підсумовуючи, доцільно зазначити, що Новій українській школі потрібний педагог, який володіє науково-дослідницькою компетентністю, вміє аналізувати, порівнювати, узагальнювати та створювати самостійно найбільш ефективні методики і технології навчання відповідно до індивідуальних особливостей дітей класу. Означену компетентність розглядаємо як сформовану здатність і готовність педагога застосовувати комплекс науково-професійні знання, вміння і досвід науково-дослідницького пошуку в галузі освіти з метою вирішення професійних завдань та створення інноваційного освітнього середовища для всебічного гармонійного розвитку здобувачів.

Література

1. Никоряк Я. Науково-дослідницька компетентність майбутніх педагогів гуманітарного профілю: функціонально-змістовий аспект. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. № 17. 2017. с.199-204.
2. Норкіна О. В. Розвиток дослідницької компетентності педагогів як умова підвищення ефективності дослідно-експериментальної роботи. *Інноваційна діяльність педагога в умовах реформування шкільної освіти*. Матеріали Всеукр.науково-практичної інтернет-конференції. URL: <http://conf.kubg.edu.ua/index.php/courses/idpurso/paper/view/92>
3. Фенцик О.М., Пинзеник О.М. Дослідницька компетентність як складова фахової підготовки здобувачів вищої освіти. Збірник наук. Праць. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький ЛА НАУ, 2020. Вип.8. С.130-137.

УДК 378:373.3.011.3-051]:005.5(043.2)

ФЕНЧАК Л. М.,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сучасний педагог – це діагностик, аналітик, прогнозист, розробник проєктів, координатор і управлінець, організатор власного саморозвитку, який повинен мати лідерські якості, здібності, навички для того щоб планувати, організувати й управляти різноманітними видами власної та учнівської діяльності; коригувати її за результатами контролю та аналізу. Тому сьогодні гостро постає питання про професійну готовність майбутніх вчителів початкових класів до здійснення організації та управління навчально-виховним

процесом у загальноосвітніх навчальних закладах та формування у них управлінської компетентності.

Готовність майбутнього вчителя початкових класів до педагогічного управління освітньою діяльністю здобувачів початкової освіти розглядаємо у єдності та взаємодії відповідних педагогічних умов:

1) педагогічні умови мотиваційно-ціннісного змісту, які характеризують особистісне ставлення майбутнього вчителя початкових класів до формування власної готовності до педагогічного управління колективною навчально-пізнавальною діяльністю учнів;

2) педагогічні умови змістово-пізнавального змісту, які характеризуються рівнем предметних і загальноосвітніх знань та умінь, що є засобами ефективного здійснення професійної організаційно-управлінської діяльності вчителя.

3) здійснення міжпредметної координації навчальних дисциплін із циклів професійно-фахової підготовки;

4) впровадження особистісно-орієнтованого, ціннісного та компетентнісного підходів.

У підготовці майбутнього фахівця початкової освіти виділяють два аспекти: професійний та особистісний, які настільки взаємообумовлені та взаємопов'язані, що утворюють єдине професійно-особистісне проектування та становлення функціональної особистості спеціаліста.

Для реалізації педагогічних умов готовності майбутнього вчителя початкових класів до педагогічного управління колективною навчально-пізнавальною діяльністю учнів, під час його підготовки необхідно передбачити такі складові компоненти:

– зміст підготовки відповідно до цілей, конкретних завдань та специфіки професійної кваліфікації цієї підготовки (зміст підготовки розглядається як мета та результат фахової підготовки у відповідності до освітньо-кваліфікаційного рівня);

– педагог як конструктор та організатор процесу навчання, розвитку і виховання майбутнього фахівця;

– педагогічний інструментарій – методи, прийоми, засоби навчальної взаємодії, організаційні форми навчання;

– суб'єкт навчання як активний учасник навчальної діяльності, результатом якої є особистісне оволодіння професійним досвідом та вміння його творчо застосовувати у майбутній діяльності.

Важливу роль у формуванні організаційно-професійної компетентності майбутніх вчителів початкової школи відіграє навчальна дисципліна «Організація та управління у початковій освіті». За нашими дослідженнями, здобувачі вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності «Початкова освіта», мають ґрунтовно володіти, уміннями і навичками розв'язання таких освітніх завдань: проектувати освітнє середовище для досягнення гарантованих високих результатів навчання, виховання і розвитку особистості учнів; брати участь в управлінні навчальним закладом, класом,

іншими об'єднаннями учнів, батьків, учителів тощо; організувати взаємодію з державними установами, громадськими об'єднаннями, батьками учнів; вивчати потреби, можливості і досягнення учнів у навчальному процесі, моделювати їх освітні індивідуальні маршрути, а також власну професійну кар'єру.

Таким чином, сучасний випускник педагогічного факультету має бути не просто вчителем, а педагогом-менеджером, здатним успішно планувати і організувати як власну професійну діяльність, так і діяльність здобувачів початкової освіти та володіти організаційно-управлінською компетентністю.

Література

1. Сергеева Л. М. Управлінські навички молодшого спеціаліста: теорія та методика формування : монографія / Сергеева Л. М.; [за ред. С. О. Сисоевої]. – К. : Кадри, 2001. – 202 с.

2. Серняк О. М. Управлінський аспект професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя дисциплін гуманітарного циклу / О.М. Серняк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Сер. Педагогіка. – 2008. – № 1. – С. 13-17.

3. Фенчак Л.М. Проектувальні уміння майбутніх фахівців початкової освіти - важливий складник їх організаційно-управлінської компетентності // Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м.Ніжин, 20-21 жовтня 2016 р./ за заг.ред.Є.І.Коваленко. – Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2016. - С.146-148.

УДК 373.3(477.87)

ФІЛЕ Г.Ф.,
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ЗАВДАННЯ РЕЛІГІЙНОГО ВИХОВАННЯ

Релігія у ХХІ столітті все ще залишається вагомим фактором у формуванні світогляду людини, вона регламентує норми суспільної поведінки, відіграє важливу роль у житті окремої людини, держави та людської цивілізації загалом. Зважаючи на ряд негативних соціально-економічних явищ, пандемію, локальні війни тощо, релігія залишається тим осередком, де кожний може віднайти спокій та мудрість буття. В сучасних умовах релігійне виховання актуалізується як джерело формування духовної культури особистості. Сучасне освітнє законодавство взаємовідносини освіти та релігії трактує наступним чином: «Державні та комунальні заклади освіти відокремлені від церкви (релігійних організацій), мають світський характер» [1]. Разом з тим, якщо приватні заклади освіти засновані релігійними організаціями, то вони мають право визначати релігійну спрямованість власної освітньої діяльності.

Питання релігійного компонента в освіті досліджувалися в працях вітчизняних педагогів, зокрема: Г. Ващенко, М. Костомаров, К. Ушинський (місце та значення релігії в духовно-моральному вихованні молоді); О. Сухомлинська, М. Прищак (поняття духовності та особливості її формування); І. Бех, М. Євтух, В. Жуковський, Т. Тхоржевська (проблеми виховання духовних цінностей підростаючого покоління); М. Бабій, І. Булига,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>